

Slagtryk tidsskrift for digte & kortprosa

November 2018

Slagtryk
tidsskrift for digte & kortprosa

nr. 9 - 2018

Copyright
Forfattere & Slagtryk

Forfattere
Lukas Ballin, Louise Juhl Dalsgaard,
Sofie Kousgaard, Kirsten Nørgaard,
Dennis Alves Pedersen, Andrea Fjord-
side Pontoppidan og Kathrine Marie
Schnell

Kontakt
sendind@slagtryk.dk

Ansvarshavende redaktion
Erik Scherz Andersen
Lasse Skjold Bertelsen
Thomas Glud
Mia Dall

Først publiceret
<http://slagtryk.dk/category/18-11/>

Udgivet af Kronstork

ISSN
1904-8165

Opsætning
Mia Dall

Forside
Klaus Rød Frederiksen

Tidsskriftet Slagtryk er støttet af Statens Kunstfonds Litteraturudvalg.

STATENS KUNSTFOND

Lukas Ballin

Frugter og sne

vi spiser dadler
på klipperne
lyng presser sine rødder inde fra al
den lethed varmen er
som en lille katastrofe
vi *collecter* nedfaldsæbler i hvide lagener
græsset er seriøst
stoppet med at være grønt
hvordan skal vi nu tale
om græsset
vi skræller æblerne rene med små frugtknive
og placerer de dampende stykker i en skål
vi forsøger at leve stille
vi forsøger at leve stort
vi vandrer som hårde
æbler igennem en hjortekrop
dette sunkne hvide
denne smerte
som bor i sommerens afgrundsdybe hyldebær
gid det sneede i august
et konkurrencedygtigt landskab kunne dampe og lade sine
bakker sprække i trods

Andrea Fjordside Pontoppidan

Mellem menneske og det andet

Glimmeret har afløst noget, jeg kaldte mig. Stedet var en skinnende manke i solen.

Jeg står i naturen og skiller mig ud, som den natur jeg er. Kemisk hvidt på nogens tænder kemisk sølv på mit hoved. Jeg er et produkt af alle disse år.

Hver morgen trækker jeg gardinerne fra
Hver morgen tager duggen form som et mindre minde
en mindre mængde end den forrige

Hver morgen med gode gener og med gud
Hver morgen med håb og vand på de marker, jeg kalder mine
Jeg vander efter solen er gået ned
Så bliver der noget til overs
Til det liv der er

Hver morgen står jeg op med en stærk krop, en sårbar arbejdskraft jeg kalder min
En krop der beviser sig selv
Med sin lugt. Sin farve. Sin gennemsigtighed i huden. Sin plads i verden, den jeg
forsøger at strukturere med mig selv i periferien.
Men styrket af lagenes fravær er jeg totalt gennemtrængelig for
hvad der må komme af beviser for dagen.
Massevis af dage der må komme som de kommer i en kontrol der er ude af sig selv

Kirsten Nørgaard

ARTIKEL OM MÆLK

Der skrives en del om mælk.

Jeg går rundt i min egen lille bagedyst og lytter til den fede rytme på mine blinde knogler. Jeg er inde i en historie om en masse vigtige stoffer der forsvinder på én gang.

Jeg er ikke længere et ungt menneske. Når man ikke længere er helt ung, er man heller ikke så bange mere.

I stedet forvandles frygt til sorg på forskud.

En hvid boble, op og ned mellem brystkassens og mavens kolber

Faktaboks: I det offentlige rum findes mælk efterhånden kun som latte.

Vi begynder at dø af det usynlige fedt mellem linjerne.

Jeg sidder i noget jordslået og længes efter noget hvidkalket.

Hvid indeni som chokoladen i et kinderæg.

Mælkerosen rasler rundt derinde som en lillebitte overraskelse i en stor kærlighed.

Faktaboks: Mælken kom ud på arbejdsmarkedet i tresserne (det er derfor jeg er intolerant).

Det gik med mælken som med rosen. Det gik med mælken som med roserne og smertehjertet.

Kvinder og mænd skriver om mælk. Så er den frost i spindelvæv, så er den i universets tåger. Hvid og sort. Så er den i onde bryster og brødres kredsløb.

Mælk løber gul ud af gamle damers bryster. Den fosser ud af samfundet.

Mælk ses på insta i forbindelse med noget honning.

Mit problem er ikke mælken. Mit problem er ikke spermen med dens konsistens som hårbalsam.

Problemet er sorgvæsken, der bare stiger og stiger.

Sorgvæsken den siler. Den sprøjter ikke.

Hverken hvid eller sort.

Faktaboks: Frisk mælk findes ikke på alle hylder i Sydeuropa, så meget af den mælk, du møder, vil være UHT-behandlet.

Mælken løber for hurtigt gennem sugerøret
og sprutter ud af barnets næse.

Tjener, der er en flue i min mælk!
En svømmende skrift i det hvide.
Gid min skrift var stracciatella, noget der knaser
let-bittert i alt det uformelige.
Gid nogen ville rose mælken.
Gid brysterne ville kuple.
Gid brysterne ville flashe i sojareservatet.

Faktaboks: I Orvieto er det kun turister, der drikker cappuccino efter frokost.

På murene omkring Orvieto hænger kapersbuskene
med deres vorter uden mælk.

Så flytter vi på landet, og der står et figentræ!
yes! Mælken er i figerne. Fignernes mælk er klistret.
Jeg plukker deres store blå kirtler.

Hver andet år får jeg mine kapersvorter klemmt sammen mellem to plastikplader.
Det gør ondt. Man screener og screener.

Morgen, middag, aften, sort eller hvid.
Der er kun solmælk tilbage.

Bonusinfo: Det er vanskeligt at gengive begrebet "ost" på kinesisk, fordi en direkte oversættelse betyder "rådden mælk".

Mælkesnitter til: Paul Celan, Lea Marie Løppenthin, Mette Moestrup, Ursula Andkjær
Olsen, Olga Ravn, Morten Søndergaard.

Louise Juhl Dalsgaard

Morgenhår og andre symptomer på daggry

Alt går ud i ét ligesom mørket en oktober-morgen. I flere uger har jeg ikke haft natlige drømme, til gengæld er mine morgener fulde af sand og glas og tid. Jeg taler med hunden for at dække over, at jeg taler med mig selv:

Har du det godt? spørger jeg.

Er du ensom? spørger jeg og dyret lægger sig kælent på ryggen: Spred ben, blotter køn. Tænk at være så ublu forbundet til sine behov.

Mine tanker er skovlede og mosgrønne, sommeren er for længst forbi. Kun mine bryster hænger stadig ved, som triste serpentiner længe efter at festen er slut.

*

Virkeligheden ligner noget, der kunne være en scene fra mit liv: Et krus med kaffe (frysetørret, tre skefulde med top), fire blyanter i et bæger og en overvældende følelse af ingenting.

Da jeg var barn, startede min mor hver dag med at gøre armstræk og lave fire rotationer om taljen. Ikke fordi hun troede på den slags, men fordi man jo skulle starte et sted.

Min far gik anderledes til værks: Han satte streger under alle de ord i avisen, der havde tryksvage endelser. Efter sigende for at understrege en pointe, vi alle (inklusive han selv) vidste, aldrig ville dukke op.

Selv er jeg typen, der fodrer min hund, bladrer i topografiske atlasser over ømme punkter og råber Av! ved hvert opslag.

Dennis Alves Pedersen

Danmark staves med "a" på dansk

Håb å' nå å' få
Frihíð mè' sprô'
Téil' dénsk å' bli' fô'stáð
På dê' mǎð' íá ké téilê dénsk på

Ké gót væá íá ik' uðtéilá på sam' mǎð'
Mên deá eá li' sǎ máð'
Fô'stálit bêüdnĩ
Béi mínê oá som díinê
På trós é' dó'li' oá-stilĩ

Máske mè' 't mēá frit sprô'
Kunê vi hinénên bêðá fô'stá
Máske dê' bá' dê' kvadrátê sprôu
Grånen fó' dó'li' intêgráçion

It fó'víanê sprôu
Vó' "i" eá "e"
Ó' "e" eá "a"
"Ris" eá dóu rís på dénsk
Mên "ristet" er rested
Ó' "rest" eá rast

Dê' o'iginéilê "a" fines i "fAktA"
Mên ik' sǎ máð' i dê dénskê sprôu
Iñên i Dénmák siá dán-mák
Uð'n 't væá uðlênĩ êla dôum

Sofie Kousgaard

Livmor

Jorden er fugtig, formiddagen er mild. Samanta graver et hul i haven. En regnorm flygter fra stedet. Jorden sætter sig sort under hendes negle. Hun rejser sig op, børster knæene for jord. I hullet smider hun et udkast til sit speciale, tre billeder; et af Virginia Woolf, et af Karen Blixen og et af Patti Smith. De hang på væggen over skrivebordet. Der er ikke længere plads i lejligheden, på grund af puslebordet, en større vasketøjskurv og blespanden. Hun væmmes over symbolikken, over det pjat hun udsætter sig selv for; sentimentaliteten, der gennemstrømmer hende. Hun dækker hullet til med hænderne. Sådan, siger hun og rejser sig igen. I babyalarmen skratter en bombe. Den ligger lommen, men stammer fra hendes livmoder. Barnet er vågnet. Hun trøster sig med, at barnet en dag måske selv bliver forælder, og så skal de fandeme tale sammen og trøste hinanden. De to.

Kathrine Marie Schnell

Batman

hun sidder tavst
du har stillet dig op på køkkenskamlen for at prædike
for Batman-figuren i plastic på voksdugen
en præstekrave af havregrød
præludium fra opvaskemaskinen
en nadver en kop med juice
om du da ikke bare falder ned af skamlen og
slår dig

Redaktionelt

Ved Lasse Skjold Bertelsen

Jeg har gjort det [før](#), og nu gør jeg det igen. For mig er det altid interessant at markere et tværsnit gennem alle teksterne, som vi i redaktionen har udvalgt til publicering. For selvom vi selvfølgelig forholder os til aktuelle tematikker, referencer til popkultur, litteraturhistorie og samfund, når vi læser de indkomne digte og den tilsendte prosa, så kan en diskussion om den enkelte tekst ofte ende i overvejelsen, om den fungerer, om den holder *som* tekst. Dette skærper vores fokus på tekstens egenart, men det kan til tider også sløre det overordnede og de muligt identificerbare tendenser, der kan være i de indsendte bidrag og binde dem sammen.

Jeg vil i denne måneds REDAKTIONELT føre tværsnittet gennem tre af de syv publicerede bidragsydere tekster, der alle har og nærer eller blot berører en sensibilitet over for naturen og det materielle i denne verden. At en sådan tendens er at finde i Slagtryk er i sig selv ikke overraskende i lyset af klimakrisens udfoldelse i dette indeværende årti. Det er en periode, hvor man kan udpege adskillige forfatterskaber, der ganske aktivt – med Lars Skinnebachs kontraktaktivisme i forbindelse med bogen *Øvelser og rituelle tekster* fra 2011 eller Theis Ørntofts markante stilskift med den dystopiske *Digte 2014* fra det i titlen nævnte år som eksempler – er gået i kødet på de eksistentielle udfordringer, der er forbundet med denne krise. Mere indirekte kunne det også være Morten Chemnitz' naturbilleder i samlingerne *Inden april* (2013) og *Bindingerne* (2016) og som et mere aktuelt eksempel Nanna Storr-Hansens korte men prægnante digtsamling *Mimosa*, der for nyligt – og dét i et stærk felt – blev nomineret til Montanas Litteraturpris.

De nævnte forfattere er blot en lille buket af mange eksempler på en stadigt mere påtrængende bevidstgørelse med en iboende kritik af sproget som erkendelsesstruktur, der også i filosofien og litteraturteoriens domæne har vundet indpas med amerikanske tænkere som filosofen Graham Harman og politologen Jane Bennett. Både Harman og Bennett er trods deres åbenbare forskelligheder særdeles kritiske over for menneskets evne til enestående at definere verden gennem

sprog og abstrakt systematik. Naturen er ikke bare en kulisselignende omverden men et interagerende vilkår, som mennesket som fornuftsvæsen har forstået alt for lidt af.

Der er altså en gryende bevidsthed i dansk digtning både hos allerede veletablerede forfattere men også blandt Slagtryks bidragydere, hvilket jeg vil undersøge nærmere i det følgende med specifikke punktnedslag og beskrivelser af teksterne i denne måneds udgivelse.

Jeg begynder med månedens første publicering, der var et enkeltstående men lettere urovækkende digt med titlen ”Frugter og sne” af Lukas Ballin. Digtet indledes med et naturtableau, hvor digtets ’vi’ sidder på nogle klipper og fortærer den engang så eksotiske spise: dadler. Digtets ’vi’ går på æblerov i naturen og samler udbyttet i hvide lagner, alt imens solens varme og dens påvirkning på de omkringværende lyngplanter betegnes som ”en lille katastrofe”. I digtet er der en især én sætning, der påkalder sig opmærksomhed ved sit skalpelskarpe enjambement:

græsset er seriøst / stoppet med at være grønt / hvordan skal vi nu tale / om græsset

Ved den nok stadig lettere ungdommelige gløse i talesprogets udsigelse ”seriøst”, der her kan læses både som et adjektiv og adverbium, sker der netop en næsten umærkelig antropomorficering af græssets attitude, dets tilstand. Det er en alvorlig sag, at græsset måske i stedet ligger svedengult hen, og i netop dette øjeblik ikke er kendetegnet ved dets funktion af at være grønt, som når ethvert barn lærer, at græsset jo er grønt i pædagogiske pegebøger – nøjagtigt som solen er gul, og havet er blå og himlen ligeså i den mest basale sprogindlæring. Digtets efterfølgende spørgsmål er både retorisk og oprigtigt. Retorisk, fordi det implicit er et billede på klodens temperaturstigninger, der i første omgang er udramatisk og blasert urovækkende, og siden er det en oprigtig bekymring og mulig sprogkritik, for hvordan skal vi tale om og forstå græsset i forhold til, hvad det egentlig er for et stykke natur, når det ikke længere er karakteriseret ved noget så banalt som dets farve, og at det ikke længere reelt er ”grønnere på den anden side”, som det er i et tilfældigt uvedkommende og alligevel tankevækkende idiomatisk udtryk?

Digtet giver ikke selv et direkte svar, for det er jo nu engang også et retorisk spørgsmål, så digtets ’vi’ begiver sig efterfølgende i kast med at tilberede de

indsamlede æbler og placerer dem interimistisk i en skål, som var de mennesker fra jernalderen. Der repliceres poetisk og proklamerende, at ”vi forsøger at leve stille / vi forsøger at leve stort”, hvor bevægelsen fra det ydmyge forbindes med noget stort, måske det største eller højeste i vertikalt åndelig forstand. Digtets ’vi’ sammenlignes tilmed med æblerne som , som vandrer gennem et dyrs krop, og en omvendning af forholdet mellem menneske og natur forandrer perspektivet ved sammenligningen mellem ’vi’ets’ eget indtagelse af æblerne, og hvordan dette ’vi’ selv på den ene eller anden måde er en del af et kredsløb som et indtag eller en (fordøjelses)proces. Digtet afsluttes med et lettere dystopisk og måske eskatologisk ønske, om at det måtte falde sne i august måned, således at den klimatiske forandring i et syn af destruktion ville lade jorden – her nævnt som skibakker, hvor mennesker konkurrerer – gå itu ved at revne.

Langt, langt mindre dystopisk (og derfor personligt) finder jeg det korte digt ”Mellem menneske og det andet” af Andrea Fjordside Pontoppidan, hvor spatieringen i tekstens første linje kontant viser den afstand, som et menneske kan føle til naturen. Dette underbygges videre i de linjer, hvor det semantisk svært afkodelige ”glimmer” fungerer som noget andet end det, digtets ’jeg’ tidligere og måske indtil nu har navngivet sig selv.

Det grundlæggende forhold er afstanden, som det er tydeliggjort i digtets første linjer, men hvad der er adskillelsens årsag, er straks sværere at få hold på. Det statueres yderligere med linjen ”Jeg står i naturen og skiller mig ud, som den natur jeg er”, hvor adskillelsen er som babushkadukkers underinddelingsstruktur, hvor ’jeget’ befinder sig i naturen og samtidig er underordnet naturen som et stykke natur i sig selv. Både at være forbundet og adskilt er et vilkår, og i de afsluttende linjer brillerer Pontoppidan poetisk med det gådefuldt lakoniske ”Kemisk hvidt på nogens tænder kemisk sølv på mit hoved. Jeg er et produkt af alle disse år”.

Det demonstrativt manglende komma i opremsningen antyder en klar sammenhæng mellem det kemiske hvide og sølvet, der i min måske puvre læsning kunne være peroxid dvs. brintoverilte, der historisk set er blevet brugt til at blege tænder og hår. Begge tegn på naturens egne kemiske forbindelser, der omvendt kulturelt er blevet brugt til at ændre personers udseende af – og formentlig kulturelt betinget – forfængelighed. Digtets ’jeg’ er produktet ”af alle disse år”, hvilket i digtets

opbygning kun kan referere til brugen af kemiske stoffer på kroppen. Det indædte paradoks i dette korte digt må være, at det forbundne mellem natur og menneske (her metonymisk underforstået som kultur) er ufravigeligt og efterlader mennesket, jeg'et, som et "produkt", der kunne være synonymt med et resultat eller netop en mindre version i babushkadukkens bug.

Fra denne nøgterne alvor i den kemiske knytnæve er det en anderledes kæk tone i Kirsten Nørgaards digt "Artikel om mælk", man møder, hvor digtet genrejonglerer hele vejen igennem teksten, der som demonstrativ poesi mimer visse af avisartiklens genretegn i sin langsomme men opsummerende hastighed og med ind- og malplacerede [FAKTABOKSE]. Naturen er tæt på ved, at mælken er den eneste rene føde, som menneskekroppen, eller mere korrekt, kvindekroppen kan udskille/afgive. Mælken er central og som gennemgående symbolsk betegnet ved dets hvidhed (og derfor få steder konkret) i digtet, hvor denne livgivende væske, der er tykkere end vand, bliver genstand for en ivrig undersøgelse. Hvad enten der er tale om mælkenes rolle i bagværk eller forkalkning af blodårer, peger mælken alle mulige steder hen i kroppen og i samfundet for digtets ivrige 'jeg'. Mælkenes farve som attribut tematiseres hellere end gerne, hvad enten den minder om Kinderæggets inderside, sæd, dug i spindelvæv eller mælkevejen smukt og groft formuleret som "universets tåge". Digtets genreleg er altså udover journalistikkens små tegn den rene poetiske fabulering bestående af kropsligt associerede betragtninger, og det er ikke uden humor, at digtet tørt konstaterer, at mælk kun kan findes i det offentlige rum som latte.

Dette associationsridt er bedst at betegne som en konstant udveksling mellem naturens mælk og menneskets kulturelt baserede opfattelse af, hvad mælk kan være. Selvom mælken er den eneste entydigt livgivende væske, der kommer af mennesket, er det for digtet vigtigere at hævde problemet med sorgvæskerne (tårerne, må man formode), der trænger sig på:

Mit problem er ikke mælken. Mit problem er ikke spermen / med dens konsistens som hårbalsam. / Problemet er sorgvæsken, der bare stiger og stiger. / Sorgvæsken den siler. Den sprøjter ikke. /Hverken hvid eller sort.

Det er den vigtigste væske og måske mere påtrængende karakter end mælken selv, og med den sidste linje iblandet sorg og kækhed peger digtet også på sin egen udtalte metapoetiske praksis ved en specifik allusion til den rumænsk/fransk/jødiske digter Paul Celans digt "Todesfuge" (ved den sorte mælk), der blandt flere hints, citater og inspirationer med tungen i kinden bliver nævnt til slut i teksten med digtere som Lea Maria Løppenthin, Mette Moestrup, Ursula Andkjær Olsen, Olga Ravn og Morten Søndergaard. Der er da om noget det at gøre det leksikalsk konkret til slut i en fabulerende tekst, der i sin kompositoriske vildskab skifter mellem følelsen af det konkrete og sprogets mere abstrakte betydning for vores forståelse af mælk, der først som sidst kommer fra en moder af en art. Naturen lurker uanset sprogets beskaffenhed.

Og det er netop det, der er tendensen. For som jeg forklarede i indledningen er Slagtryks redaktører som oftest mindre orienterede mod tendenser i litteraturen, hvis ikke teksten lever op til at være sig selv som tekst. Det er et credo, der er svært at fravige for vores vedkommende. Men i forhold til andre strømninger er den urgency, der er indbefattet i det at forholde sig til livet med klimakrisen, umådeligt svær at overse. Det vil vi følge. For selvom sproget som det skønne kunstmateriale og den daglige tale er abstraktioner, billeder, tankemaskiner og diskursive praksisser, skriger, hvisker, taler de ovennævnte tekster om det konkrete. Det handler om den konkrete krop, materien, det materielle, denne jord, der besynges og begrædes, og det vil ganske sikkert være tilfældet en rum tid endnu.

Indholdsfortegnelse

Forside af Klaus Rød Frederiksen

Lukas Ballin	Frugter og sne	s. 2
Andrea Fjordside Pontoppidan	To digte	s. 3
Kirsten Nørgaard	ARTIKEL OM MÆLK	s. 5
Louise Juhl Dalsgaard	Morgenhår og andre symptomer på daggry	s. 7
Dennis Alves Pedersen	Danmark staves med "a" på dansk	s. 9
Sofie Kousgaard	Livmor	s. 10
Kathrine Marie Schnell	Batman	s. 11
Redaktionelt	Ved Lasse Skjold Bertelsen	s. 12